

Copyright © Mirjana Danilović 2011
Copyright © ovog izdanja Kontrast izdavaštvo 2024

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Urednik:
Ivan Isailović

Prevod:
Kan Goktaš

Lektura:
Jovana Ristić

Stručni saradnik:
Pavle Ćosić

Dizajn korica:
Viktorija Čeliković

Prelom:
Anica Lapčević

Ilustracija:
Tanja Uskoković

Štampa:
F.U.K. d.o.o.

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, 11000 Beograd
imejl: info@kontrastizdavastvo.rs
www.kontrastizdavastvo.rs
www.glif.rs

MIRJANA DANILOVIĆ

ADIM
ADIM
SIRPÇA

SRPSKI KORAK PO KORAK

KONTRAST
Beograd, 2024.

İÇİNDEKİLER

Ünite 1 Na aerodromu Havaalanında.....16

- Sırpça nasıl okunur ve yazılır (latin alfabesi ile)
- Selamlamalar ve temel cümleler
- Kelimelerin cinsiyetleri
- İyelik sıfatları
- Durumlar (haller)
- Soru nasıl sorulur?
- „Biti”

Ünite 2 U kafeu Kafede.....22

- Kullanışlı cümleler
- Rakamlar
- „Imati”

Ünite 3 Kako Mehmet Jilmaz uči srpski?

Mehmet Yilmaz Nasıl Sırpça Öğrenir?.....28

- Dil öğrenme hakkında konuşmak.
- Televizyon, gazeteler ve radyo hakkında konuşmak
- Soruları sormak
- Fiillerin şimdiki zamanı
- Bulunma (lokatif) durumu

Ünite 4 Gde je...? Nerede...?.....32

- İlgi çekici yerler
- Yönleri sormak ve tarif etmek
- Binaları ve yerleri tarif etmek
- „Gitmek” fiili - içi
- „U, NA” edatları ve bulunma durumu ile alıştırmalar
- „Biti” (olmak) fiilinin kısaltmamış hali
- Hitap durumu

Ünite 5 U sobi Odada39

- Odayı tarif etmek
- Otel servislerini ve hizmetleri öğrenmek / sormak
- Sirali sayılar
- „Moći” düzensiz fiili
- -Eti ve -ovati ile biten fiiller
- „Kakav, kakva, kakvo” soruları

Ünite 6 Kupovina hrane Yemek alışverişi45

- Fiyatı sormak ve pazarlık etmek
- Yemek sözlüğü
- „Treba” kelimesinin kullanımı

Ünite 7 Dodite u goste Misafirim ol!.....51

- Misafiri kabul etmek ve misafir olmak
- Haftanın Günleri
- Saati Söyleme
- Davet etmek

Ünite 8 U restoranu Restoranda55

- Yemeği sipariş etmek
- Sırp menüsü için sözlük
- Restoranda bir masa ayırtmak.

Gözden geçirme 60

Ünite 9 Tipičan dan Günlük rutin 63

- Günlük rutin hakkında konuşmak
- İyelik durumunun tekil hali
- „Jesti” (yemek) fiili ve „Piti” (içmek) fiili
- Dönüşlü fiiller

Ünite 10 Porodica Aile 70

- Aile hakkında konuşmak
- Kişisel bilgileri sormak ve cevaplamak
- İsimlerin çoğulları

ADIM 1 74

Ünite 11 Ljudi İnsanlar 78

- İnsanlar, kişisel özellikleri, hobileri ve işleri hakkında sohbet.
- İyelik zamirleri
- Belirtme durumunun tekil ve çoğul halleri
- Belirtme durumunun edatlardan sonra kullanımı

Ünite 12 Narodi i jezici

Milliyetler ve diller 89

- Milliyetler ve diller hakkında konuşmak.
- Sıfatların ve iyelik sıfatlarının bulunma durumu
- „Koji” kelimesini kullanmak.
- Ülkelerin isimlerini belirtme, iyelik ve bulunma durumunda çekimi

ADIM 2 94

Ünite 13 Kako je bilo juče? Dün nasıl geçti? 96

- Geçmiş hakkında konuşmak.
- -ti ile biten fiillerin geçmiş hali.
- -ći ile biten fiillerin geçmiş hali.
- Geçmiş zamanı belirtmek için vurguları kullanmak.

Ünite 14 Vreme Hava durumu 103

- Hava durumu, mevsimler ve aylar hakkında konuşmak
- Pusulanın Yönleri
- Araç durumu
- „Vreme” (zaman, hava) sözcüğü
- „Dete” (çocuk) ve „Deca” (çocuklar)

Ünite 15 Kako, s kim i kada putujete?

Neyle, kiminle ve ne zaman seyahat ediyorsunuz? 111

- Seyahat ve seyahat tercihleri hakkında konuşmak.
- Araç durumunun çoğul hali
- Sıfatların araç durumu
- Ünsüz harflerle biten dişil isimler.

ADIM 3 118

Ünite 16 Mehmetov novi stan Mehmet'in yeni dairesi 121

- Evi tarif etmek.
- Yeni bir eve taşınma hakkında konuşmak.
- Yönelme durumunun kullanımları
- Şahıs zamirlerinin yönelme durumu
- Yönelme durumunun en yaygın kullanımı
- Sıfatların ve iyelik sıfatlarının yönelme durumu

Ünite 17 Telefonski razgovor

Telefon görüşmesi 127

- Telefonda konuşmak
- Telefonda mesaj bırakmak ve almak
- Yönelme durumunda daha çok vurgu kullanmak

Ünite 18 Mehmet planira vikend

Mehmet haftasonunu planlıyor 130

- Gelecekteki planlar hakkında konuşmak
- Gelecek zaman
- „Hteti” (istemek) fiili kullanmak
- „Budem, budu...” yardımcı fiilinin gelecek zamanı

Ünite 19 Srećan rođendan!

İyi ki doğdun! 136

- Yıldönümleri ve kutlamalar hakkında konuşmak
- Bir doğum günü partisi planlamak
- Tarihler
- Şahıs zamirlerinin iyelik ve belirtme durumu
- „Po” ve „za” edatlarının belirtme durumu

Ünite 19a Biografija Jovana Jovanovića

Jovan Jovanović'in özgeçmişi 141

- Özgeçmişi oluşturmak için sözlük.
- Eğitim ve kariyer hakkında konuşmak.
- Sıfatların ve iyelik sıfatlarının iyelik (genitif) durumu
- İyelik durumunda zamanı belirtmek
- „Sa” edatıyla iyelik durumu

ADIM 4 146

Ünite 20 Kod lekara Sađlık önemli dir 150

- Vücut uzuvları sözlüğü
- Sağlık durumu hakkında konuşmak ve doktora gitmek
- „Acımak, ağrı” anlamında „boleti” fiilini kullanmak
- Emir kipi

Ünite 21 Boje i odeća Renkler ve kıyafetler 157

- Renkler hakkında konuşmak.
- Giyim kuşam sözlüğü.
- Nasıl kıyafet alışverişı yapılır?
- „Ovaj, taj, onaj” işaret zamirleri
- Bulunma ve yönelme durumlarının çoğul halleri

Ünite 22 Šta je bolje? Hangisi daha iyi? 165

- Şehir hizmetleri hakkında konuşmak
- Karşılaştırma ve enüstünlük bildiren ifadeleri kullanmak
- İyelik durumunun çoğul hali
- ‘Mnogo’ ve ‘Koliko’ kelimelerin iyelik durumu

ADIM 5 171

Ünite 23 Kako izgledaju? Onlar nasıl görünüyorlar? 175

- İnsanları tarif etmek
- Meslekler hakkında konuşmak
- Şahıs zamirlerinin bulunma durumu
- ‘O’ edatı ile bulunma durumu
- Çift olumsuzluk kuralı
- Belirsiz ve olumsuz zamirler ‘neko, niko, negde, nigde, etc...’
- „Svoj” kelimesinin kullanımı

Ünite 24 Poseta Ziyaret 184

- Otel servisleri hakkında konuşmak
- Otel odası ayırtmak
- Şart kipi

ADIM 6 188

Ünite 25 (Ne)obiçan dan Sıradan bir gün 190

- Günlük olaylar hakkında konuşmak
- Imperfective (bitmemişlik görünüşü) ve perfective (bitmişlik görünüşü)

Ünite 26 Iznenadenje Sürpriz 198

- Bir akşamı planlamak
- Bitmişlik ve bitmemişlik görünüşündeki fiillerin kullanımı

Ünite 27 Šta ćeš raditi sutra? Yarın ne yapacaksın? 202

- Görüşme ayarlamak
- Arkadaşları kahveye, yemeğe ya da sinemaya çağırarak
- „Hteti” fiilinin kullanımı
- Şahıs zamirlerinin araç durumu

ADIM 7 205

Durumlar - Sıfatların, iyelik sıfatlarının ve isimlerin yedi durumda çekimi

Zamirler - Zamirlerin çekimi

Edatların farklı durumlarda kullanımı

Kiril alfabesi 214

Kiril alfabesinde yazılar 219

Cevap anahtarları 260

KİTAP HAKKINDA

ADIM ADIM SIRPÇA 1, yeni başlayanların kendi kendilerine ya da bir öğretmen ile birlikte çalışmaları için hazırlanmıştır. Kitabın temel amacı öğrencilerin Sırbistan'da karşılaşacakları günlük olaylara uyarlayarak (bir restoranda yemek siparişi verirken, adres tarifi sorarken, alışveriş yaparken, ülkede gezerken) basit diyaloglar ile pratik dil yeteneklerini geliştirmelerini sağlamaktır.

Bu kitap 15 yılı aşkın bir dil öğretme tecrübesinin sonucudur. Sayısız öğrenci üzerinde denenmiş ve en iyi sonuca ulaşan yöntemlere uyarlanmıştır. Aynı zamanda yazarın diğer dilleri öğrenme ve öğretme tecrübesinin de bir ürünüdür.

Her ünite, ülkede yaşanacak günlük olaylara ilişkin sözlük ve cümleler içerir. Aynı zamanda dilin nasıl işlediğini anlamak için gramer içeriği de bulunur. Sırbistan'a yaşamak ya da çalışmak için gelen bir kişinin gerçekten ihtiyaç duyacağı pratik dil kullanımları her ünitenin odak noktasıdır. Bunun sonucu olarak gramer kuralları kitabın daha sonraki aşamalarında yer almaktadır.

Bu kitap dil öğrenmede karşılıklı diyalog modelini takip ederek hazırlanmıştır, bu da şu demektir; her gramer kuralı günlük pratik bir diyalog örneği içinde açıklanmıştır. Diyalogların konuları kendi anadillerinde gerçekçi ve basit biçimde aileleri, kişisel zevkleri, günlük rutinleri, planları vs. hakkında konuşan insanlardır. Durumlar ve konular gerçek Sırp toplumuna uyumludur.

Her ünite şu şekilde organize edilmiştir:

- Gerekli sözcük ve cümleler
- Basit bir diyalog ile soru ve onu takip eden cevap
- Cümle kurmak için gerekli olan bir diyalog
- Basitleştirilmiş gramer açıklamaları
- Klasik egzersizler
- Gramer alıştırmaları ve Türkçe'den Sırpça'ya çeviri

Kitap o zamana kadarki ünitelerde öğrenilen gramer kuralları ve sözcükleri düzenleyen 7 adıma ayrılmıştır. İlk adımlar daha çok kullanışlı cümleler ve sözcüklere ağırlık vermektedir. Artık yedinci adıma geldiğinde günlük hayatı idame ettirecek biçimde dil öğrenilmiş ve kendinden emin hissedilmiş, Sırpça basit konuşmalar yapılabiliyor olmalıdır. Bunu sağlamak için yaklaşık 100 saatlik bir çalışma/öğrenme gerekmektedir.

Kitaptaki metinlerde hem Latin hem de Kiril alfabesi kullanılmıştır. Özellikle Türkçe okuyup yazan öğrenciler için başlangıçta Latin alfabesi daha uygundur. Ancak Sırbistan'da yaşamak için Kiril alfabesine aşina olmak da gereklidir. Deneyimlerimize göre iki alfabe bir arada sunmak öğrenme açısından verimsizdir, bu yüzden ayrı ayrı gösterilmiştir.

SIRPÇA NASIL YAZILIR VE OKUNUR? (LATİN ALFABESİ İLE)

Sırpça, telaffuz için kolay bir dildir. Her harfin tek bir okunuş sesi vardır. Aynı Türkçe için söylendiği gibi Sırpça da yazıldığı gibi okunur, okunduğu gibi yazılır. Kullanımda iki alfabe vardır; Latin ve Kiril. İki alfabe de 30 harf ve bunlara karşılık gelen 30 ses içerir.

Mirjana Danilović

SIRPÇA NASIL OKUNUR VE YAZILIR

(LATİN ALFABESİ İLE)

SIRPÇA, heceleme ve telaffuz etme konusunda kolay bir dildir. Fone-tik prensibi takip eder - her harf yalnızca bir sesi temsil eder. Sırpça'da konuştuğunuz gibi yazar ve yazıldığı gibi okursunuz. Basitleştirmek için, burada bir örnek: eğer isminiz Christopher ise, Sırplar bunu Kristofer olarak yazarlar. İsminizde dokuz ayrı ses duyabiliyorlar, bu yüzden onları temsil eden dokuz harf yazarlar. Bazen kelimeyi kısaltmazlar, uzatırlar; taxi kelimesinde t-ak-s-i duyarlar ve taksi yazarlar. Harry Potter'in Hari Poter, George Bush'un Džordž Buš, Mary'nin Meri ve Simon'un Sajmon olması gibi.

Kullanılan iki alfabe vardır - Latin ve Kiril. Hem Latin hem de Kiril alfabeleri 30 sesi temsil etmek üzere 30 harf içerir. Latin alfabetesinin tanıtımı ile başlayacağız. Aşağıda verilmiş ve karşılık gelen İngilizce seslerle açıklanmıştır.